राष्ट्रिय समाचार समिति
सहायकस्तर तह ५ को वरिष्ठ सहायक (समाचार) पदको
खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको लागि पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूपरेखालाई निम्न अनुसार विभाजन गरिएको छ :

क.स	चरण	परीक्षाको प्रकार	पूर्णाङ्क
१	प्रथम चरण (First Phase)	लिखित परीक्षा	२००
२	द्वितीय चरण (Second Phase)	सीप परीक्षण र अन्तर्वार्ता	४०

परीक्षा योजना(Examination Scheme)

१. प्रथम चरण (First Phase) : लिखित परीक्षा (Written Examination)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न सङ्ख्या xअङ्क	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान	१००	४०	वस्तुगत : बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQs)	५० प्रश्न x २ अङ्क	४५ मिनेट
द्वितीय	समसामयिक पत्रकारिता अभ्यास	१००	४०	विषयगत : छोटो र लामो उत्तर	८ प्रश्न x ५ अङ्क ६ प्रश्न x १० अङ्क	३ घण्टा

२. द्वितीय चरण (Second Phase) : सीप परीक्षण र अन्तर्वार्ता (Skill Test & Interview)

क.स.	विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
१	सूचना प्रविधि सीप परीक्षण (Information Technology Skill Test)	१०	प्रयोगात्मक (Practical)	१५ मिनेट
२	व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता (Individual Interview)	३०	मौखिक (Oral)	

प्रयोगात्मक परीक्षा योजना **(Practical Examination Scheme)**

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	विषयवस्तु शिषक	अङ्क	समय
कम्प्यूटर सीप परीक्षण (Computer Skill Test)	१०	प्रयोगात्मक (Practical)	Devanagari Typing	२.५ अङ्क	५ मिनेट
			English Typing	२.५ अङ्क	५ मिनेट
			Windows basic and Ms-Word	५ अङ्क	५ मिनेट

द्रष्टव्य :

१. यस पाठयक्रम योजनालाई प्रथम चरण (लिखित परीक्षा) तथा द्वितीय चरण (सीप परीक्षण र अन्तर्वार्ता) गरी दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ ।
२. प्रश्नपत्र नेपाली भाषामा हुनेछ ।

३. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अङ्ग्रेजी अथवा नेपाली र अङ्ग्रेजी दुवै हुनेछ ।

४. परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) प्रयोग गर्न पाइने छैन ।

५. विषयगत प्रश्नका लागि तोकिएका अङ्कका हकमा एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू Short notes) सोध्न सकिने छ ।

६. वस्तुगत बहुउत्तर (Multiple Choice) प्रश्नहरुको उत्तर सही दिएमा प्रत्येक सहीउत्तर बापत २ (दुई) अङ्क प्रदान गरिनेछ भने गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अर्थात् ०.४ अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।

७. परीक्षामा सोधिने प्रश्न सङ्ख्या, अङ्क र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिइए अनुसार हनेछ ।

८. लोक सेवा आयोगबाट संचालन हुने परीक्षामा परीक्षार्थीले मोबाइल वा यस्तै प्रकारका विद्युतीय उपकरण परीक्षा हलमा लैजान पाइने छैन ।

९. यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।

१०. प्रथम चरण (First Phase) को लिखित परीक्षामा छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरण (Second Phase) को सीप परीक्षण र अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ ।

११. प्रथम चरण (First Phase) को लिखित परीक्षा र द्वितीय चरण (Second Phase) को सीप परीक्षण र अन्तर्वार्ताको कुल अङ्क योगका आधारमा अन्तिम परीक्षाफल प्रकाशित गरिनेछ ।

१२. पाठ्यक्रम लागू मिति :-

राष्ट्रिय समाचार समिति

सहायकस्तर तह ५ को वरिष्ठ सहायक (समाचार) पदको

खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको लागि पाठ्यक्रम

प्रथमपत्र : सामान्य ज्ञान

५० प्रश्न × २ अङ्क =१००अङ्क

१. विश्वको भूगोल- महादेश, महासागर, ध्रुव, अक्षांश, देशान्तर, अन्तर्राष्ट्रिय तिथि रेखा, समय, दूरी, पर्वतश्रृंखला, मरुभूमि, भूकम्प, ज्वालामुखी, नदी, हिमनदी, ताल, हिमताल, जलवायु, व्यापारिक वायू, मनसुन

२. नेपालको भूगोल
  - २.१ धरातलीय स्वरूपको किसिम र विशेषताहरू
  - २.२ प्राकृतिक स्रोतहरू: किसिम, उपलब्धि र वर्तमान अवस्था
  - २.३ भौगोलिक विविधता र जनजीवन
  - २.४ नेपालमा पाईने हावापानीको किसिम र विशेषता, हावापानीको विविधताबाट उत्पन्न भएका आर्थिक तथा सामाजिक क्रियाकलाप र जिविकोपार्जनमा विविधता

३ नेपालको इतिहास (प्राचीन कालदेखि हालसम्म)
  - ३.१ किराँतकाल, लिच्छविकाल र मध्यकाल; सामाजिक, आर्थिक एवं राजनीतिक अवस्था
  - ३.२ आधुनिक इतिहास; राजनीतिक घटनाक्रम, कारण र परिणामहरू

४. नेपालको सामाजिक एवं सांस्कृतिक अवस्था
  - ४.१ प्रथा, परम्परा, मूल्य र मान्यता, धर्म, जातजाति, भाषाभाषी, संस्कृति, कला, साहित्य र संगीत
  - ४.२ सांस्कृतिक सम्पदाको किसिम, विशेषता र महत्व

५ नेपालको आर्थिक अवस्था: विकासका पूर्वाधारहरू (कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, यातायात, संचार, शिक्षा, स्वास्थ्य, विद्युत) र विकास योजना ।

६ विज्ञान प्रविधि र स्वास्थ्य: निम्नलिखित विषयमा सामान्य जानकारी
  - ६.१ विज्ञान प्रविधिको विकासबाट मानव जीवनमा परेको प्रत्यक्ष प्रभाव
  - ६.२ जैविक प्रविधि, सूचना तथा सञ्चार प्रविधि र वैकल्पिक उर्जा
  - ६.३ क्रमविकाश र वंशाणु,स्वास्थ्य, रोग, खोप, खाद्य, पोषण, सरसफाई
  - ६.४ दैनिक जीवनमा प्रयोग हुने वस्तुहरू साबुन, प्लाष्टिक, रेसा, काँच, मल र किटनाशक औषधी

७ पारिस्थितिक पद्धति र वातावरण
  - ७.१ पारिस्थितिक पद्धतिको परिचय र प्रकार तथा जीव भू-रासायनिक चक्र
  - ७.२ दिगो विकास, जैविक विविधता, दुर्लभ पशुपन्छी र वनस्पतिहरू, विश्वव्यापी उष्णता, जलवायु परिवर्तन, हरितगृह प्रभाव, ओजोनतहको विनास, वातावरण, प्रदुषण, जनसंख्या, शहरीकरण, बसोवास (बसाईसराई)

८. अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध तथा संघ/संस्था
  - ८.१ नेपालका छिमेकी देशहरू तथा बेलायत, अमेरिका र जापानसँगको सम्बन्ध
  - ८.२ संयुक्त राष्ट्रसंघ: अङ्ग, विशिष्टीकृत संस्था र गतिविधिहरू
  - ८.३ क्षेत्रीय संगठन: सार्क, बिमस्टेक र आसियान

९. राष्ट्रिय र अर्न्तराष्ट्रिय महत्वका राजनीतिक, सामाजिक, आर्थिक, वैज्ञानिक, सांस्कृतिक, खेलकूद, पुस्तक, पुरस्कार, कला, साहित्य, संगीत लगायत समसामयिक घटना तथा नविनतम गतिविधिहरू र महत्वपूर्ण व्यक्तित्व तथा विचारकहरू सम्बन्धी जानकारी

प्रथमपत्र सामान्य ज्ञान विषयका पाठ्यक्रमका एकाईहरूबाट सोधिने प्रश्नहरूको संख्या निम्नानुसार हुनेछ ।

प्रथम पत्र	सामान्य ज्ञान								
अङ्कभार	१००								
एकाइ	१	२	३	४	५	६	७	८	९
प्रश्न संख्या	३	७	६	६	६	५	५	५	७

राष्ट्रिय समाचार समिति

सहायकस्तर तह ५ को वरिष्ठ सहायक (समाचार) पदको

खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको लागि पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र : समसामयिक पत्रकारिता अभ्यास

खण्ड (क)– २५ अङ्क (२ प्रश्न x १० अङ्क र १ प्रश्न x ५ अङ्क)

१. आमसञ्चार र पत्रकारिता
- १.१ सञ्चार र आमसञ्चार - अवधारणा र कार्य
- १.२ आमसञ्चारको महत्व र प्रकार
- १.३ आमसञ्चारको विश्वव्यापी विकासक्रम
- १.४ सूचना र यसको महत्व
- १.५ पत्रकारिताको परिभाषा, लक्ष्य र कार्य
- १.६ पत्रकारिताका सिद्धान्त
- १.७ पत्रकारिताको विश्वव्यापी विकासक्रम
- १.८ विकास र नेपालमा आमसञ्चारको विस्तार
- १.९ नेपालमा समाचार समिति पत्रकारिताको विकास
- १.१० नेपालको पत्रकारिताको वर्तमान प्रवृत्ति

खण्ड (ख) – २० अङ्क (१ प्रश्न x १० अङ्क र २ प्रश्न x ५ अङ्क)

२. समाचार सङ्कलन र सम्पादन
- २.१ समाचारको परिभाषा
- २.२ समाचारको स्रोत
- २.३ समाचारको संरचना र यसको प्रस्तुति
- २.४ विशिष्टीकृत लेखन, विकास रिर्पोटिङ र पत्रकारिताको उन्नत अभ्यास, खोजमूलक रिपोर्टिङ
- २.५ समाचार सङ्कलन र प्रस्तुतिमा पत्रकारिताको भूमिका
- २.६ पत्रकारको गुणस्तर र विशेषता
- २.७ अन्तर्वार्ताको कला
- २.८ समाचार सम्पादनको परिभाषा
- २.९ समाचार विश्लेषण र आलेख
- २.९ पत्रकारिताका भाषा, व्याकरण र शैली

खण्ड (ग) – २० अङ्क (१ प्रश्न x १० अङ्क र २ प्रश्न x ५ अङ्क)

३. फोटो पत्रकारता तथा अनलाइन पत्रकारिता
- ३.१ फोटो पत्रकारिताको विकासक्रम
- ३.२ पत्रकारितामा फोटोको महत्व
- ३.४ फोटो सम्पादन, क्रप, लाइट, कलर, फिल्टर
- ३.५ क्याप्सन लेखन
- ३.६ अनलाईन पत्रकारिताको प्रयोग
- ३.७ सामाजिक अनलाइन सञ्जालको प्रयोग

खण्ड (घ) – २० अङ्क (१ प्रश्न X १० अङ्क र २ प्रश्न X ५ अङ्क)

४. आमसञ्चार कानुन तथा आचार संहिता
- ४.१. आमसञ्चार कानुनको परिभाषा र यसको महत्व
- ४.२ संविधानमा प्रेस स्वतन्त्रता, गोपनीयताको हक, सूचनाको हक र यिनीहरूका सीमा
- ४.३ नेपालमा सञ्चार नीति
- ४.४ मानहानी र प्रतिरक्षा
- ४.५ छापाखाना र प्रकाशन सम्बन्धी ऐन
- ४.६ राष्ट्रिय समाचार समिति ऐन
- ४.७ श्रमजीवि पत्रकार समबन्धी ऐन
- ४.८ पत्रकार आचार संहिता र प्रेश काउन्सिल

खण्ड (ङ) –१५ अङ्क (समस्यामूलक १ प्रश्न X १० अङ्क र १ प्रश्न X ५ अङ्क)

५. समाचार अभ्यास
- ५.१ नमूना समाचारको सम्पादन, शीर्षक छनौट र फोटो क्याप्सन ।
- ५.२ समसामयिक विषयमा करिव दुईसय शव्दको समाचार लेखन ।

राष्ट्रिय समाचार समिति

सहायकस्तर तह ५ को वरिष्ठ सहायक (समाचार) पदको

खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको लागि पाठ्यक्रम

विषय : कम्प्यूटर सीप परीक्षण (Computer Skill Test)

1. Windows basic

- Introduction to Graphical User Interface
- Starting and shutting down Windows
- Basic Windows Elements - Desktop, Taskbar, My Computer, Recycle Bin, etc.
- Concept of files and folders
- Searching files and folders

2. Word processing/ MS Word

- Creating, saving and opening documents
- Typing in Devanagari and English
- Text formatting (Font, Size, Color, Underline, Italic, Bold, etc) and paragraph formatting (alignment, indentation, spacing)
- Inserting header, footer, page number
- Page setting (margin, page size, orientation), previewing and printing of documents

प्रयोगात्मक परीक्षा योजना **(Practical Examination Scheme)**

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	विषयवस्तु शिर्षक	अङ्क	समय
कम्प्यूटर सीप परीक्षण **(Computer Skill Test)**	१०	प्रयोगात्मक **(Practical)**	Devanagari Typing	२.५ अङ्क	५ मिनेट
			English Typing	२.५ अङ्क	५ मिनेट
			Windows basic and Ms-Word	५ अङ्क	५ मिनेट

<u>अंग्रेजी वा देवनागरी **Typing Skill Test**को लागि निर्देशन</u>

1. देवनागरी Typing Skill Test को लागि १५० शब्दहरूको एउटा Text दिइनेछ र देहाय अनुसार अङ्क प्रदान गरिनेछ :

	शुद्ध शब्द प्रति मिनेट (**Correct Words/Minute**)	पाउने अङ्क
	५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	० अङ्क
	५ वा सो भन्दा बढी र ७.५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	०.५० अङ्क
	७.५ वा सो भन्दा बढी र १० भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	०.७५ अङ्क
	१० वा सो भन्दा बढी र १२.५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.०० अङ्क
	१२.५ वा सो भन्दा बढी र १५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.२५ अङ्क
	१५ वा सो भन्दा बढी र १७.५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.५० अङ्क
	१७.५ वा सो भन्दा बढी र २० भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.७५ अङ्क
	२० वा सो भन्दा बढी र २२.५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.०० अङ्क
	२२.५ वा सोभन्दा बढी र २५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.२५ अङ्क
	२५ वा सो भन्दा बढी शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.५० अङ्क

2. English Typing Skill Test को लागि २०० शब्दहरूको एउटा Text दिइनेछ र देहाय अनुसार अङ्क प्रदान गरिनेछ :

	शुद्ध शब्द प्रति मिनेट (**Correct Words/Minute**)	पाउने अङ्क
	६ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	० अङ्क
	६ वा सो भन्दा बढी र ९ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	०.५० अङ्क
	९ वा सो भन्दा बढी र १२ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	०.७५ अङ्क
	१२ वा सो भन्दा बढी र १५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.०० अङ्क
	१५ वा सो भन्दा बढी र १८ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.२५ अङ्क
	१८ वा सो भन्दा बढी र २१ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.५० अङ्क
	२१ वा सो भन्दा बढी र २४ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.७५ अङ्क
	२४ वा सो भन्दा बढी र २७ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.०० अङ्क
	२७ वा सोभन्दा बढी र ३० भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.२५ अङ्क
	३० वा सो भन्दा बढी शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.५० अङ्क

3. अंग्रेजी वा देवनागरी Typing मा दिइएको Text लाई आधार मानी टाइप गरेको Text सँग भिडाई चेक गरिनेछ। दिइएको अंग्रेजी वा देवनागरी Textमा उल्लेखित स्थान बमोजिम परीक्षार्थीहरूले आफ्नो Text मा Punctuation टाइप नगरेको पाइएमा त्यसको शब्दमा गणना गरिने छैन । तत्पश्चात निम्न Formula प्रयोग गरी शुद्ध शब्द प्रति मिनेट (Correct words/minute) निकालिनेछ ।

Formula:

$$\text{शुद्ध शब्द प्रति मिनेट}(\text{Correct words/minute}) = \frac{(\text{Total words typed} - \text{Wrong words})}{5}$$